

ke, uganjajo ravno s tem predlogom najgusnejšo hinavščino in so žal tudi med železničarji ljudje, ki to gonijo podpirajo, zato je dolžnost vsakega zavedega železničarja, da se udeleži eminentno važnega shoda. Mnogobrojna udeležba na shodu naj pokaže, da ljubljanski železničarji ne soglašajo z meščanskim slepom, temveč da odločno zahtevajo to, kar zasluži. — Sklicatelj.

— **Kovinarji, pozor!** V nedeljo 22. junija t. l. ob 10. dopoldne se vrši v restavraciji pri »Perlešu« mesečni shod kovinarjev. Dnevni red je važen, poroča sodr. Iv. Tokan iz Ljubljane. Dolžnost vseh je, da se v nedeljo shoda udeleže.

— **Celodnevni izlet na Veliko Planino.** V nedeljo, dne 22. t. m. priredi društvo »Die Naturfreunde« izlet na Veliko Planino v Kamniških snežnikih, odhod v soboto, 21. ob 7. uri 15 minut zvečer z državnega kolodvora; hoja traja 7 ur in ni naporna. Živež je vzeti s seboj. Pričakuje se obilna udeležba.

— **Sprejem v prvi gimnazijski razred.** Na drugi državni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta) bo vpisovanje za prvi razred šolskega leta 1913/1914 v nedeljo, dne 29. junija 1913 dopoldne od 9. do 12. v ravnateljevi pisarni. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev in prinese s seboj krstni list in obiskovalno spričevalo zadnje ljudske šole. Sprejemni izpiti bodo v soboto, dne 5. julija od 9. dopoldne dalje. Znanji učenci se tudi lahko pisмено zglašajo, ako dopošljejo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu, zglašiti se pa morejo vsi pred izpiti osebno pri ravnateljstvu.

— **Umrli so v Ljubljani:** Ana Pressel, soproga livarskega mojstra. — Ivan Primožič, popravilalec žag, 48 let. — Emilija Bole, trgovčeva žena, 36 let. — Marija Schober, žena veleposelnika, 50 let. — Ana Veterac, hči delavke, 1 leto.

— **Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske** od 8. do 14. t. m. Novorojenec je bilo 17, mrtvorjenec 1, umrlo jih je 45, in sicer 17 domačinov ter 8 tujcev. Umrlo pa jih je 6 za jetiko, 3 vsled mrtvouda, 2 vsled samomora, 14 pa za različnimi boleznimi. Za infekcično boleznijo, in sicer za mumpsom, je zbolel 1.

— **Revizija hlevov.** Včeraj jutraj je mestno tržno nadzorstvo pregledalo v mestnem ozemlju z ozirom na zakon o živilih pri 14 posestnikih kravje hleve, v katerih stoji 51 krav. Revizija je dognala, da niti en hlev docela ne odgovarja higienskim zahtevam glede pridobivanja tako važnega živeža, kot je mleko. Največ hlevov je absolutno in relativno zelo nevarnih in le nekaj jih je, ki bi se jih dalo šteti med relativno snažne.

— **Strelišča.** Včeraj popoldne ob četrtna 2. je strela udarila v kostani nekdanje Francotove gostilne v Kravji dolini. Nekaj otrok v bližini je od strahu popadalo na tla.

— **Kinematograf »Ideal«.** Včeraj se je predvajal prvi senzacijski detektivski igrokaz »Skrivnost Chateau Richmonda«. Ta film tajinstvene vsebine, z napetim, zanimivim in silovitim dejanjem, je vsakomur najboljšje ugajal. Gaumontov tehnik prinaša najnovjšo modo. Ostali spored je najboljši. V torek ameriška senzacijska levja drama »Mojserski strel lovca na leve«.

Legar v Trbovljah.

Interpelacija socialno demokratičnih poslancev.

Na seji poslanske zbornice 19. junija so socialno demokratični poslanci dr. Schacherl, Muchitsch, Pongratz, Resel in tovariši vložili naslednjo interpelacijo:

»V Trbovljah je pravkar razsajal huč legar, proti kateremu bi bilo treba nastopiti z izrednimi naredbami. In vedno se še ponavljajo posamezni slučajji legarja med rudarji. Temeljitega izboljšanja tudi ni pričakovati, dokler obstajajo razmere, ki ne odgovarjajo zdravstvenim določbam. Vsled slabih stanovanjskih razmer v delavski koloniji se je pojavila tako močna škrlatinka, da so morali zapreti šole, in epidemije pospešuje slaba pitna voda ter malomarnost trboveljske premogokopne družbe. Rudarji morajo v rovihi piti vodo, ki stoji dostikrat po dva dni v umazanih lesenih posodah, ki jih le enkrat na teden snažijo.

V delavskih kolonijah morajo delavske žene izpirati zelenjavo z vodo, ki jo zajamejo iz jarkov, ker nimajo druge vode. Za vse prošnje, pritožbe in klice po odpravi delavstva se trboveljska premogokopna družba ne zmeni in brezvestno postopanje družbe po pripeljalo tako daleč, če merodajne oblasti ne posežejo vmes, da bodo Trbovlje popolnoma okužene in da groznih boleznih ne bo mogoče iztrebiti.

Zato vprašamo:

Ali je gospod minister za notranje zadeve pripravljen, da naloži vsem merodajnim oblastim, da z vsemi dopustnimi sredstvi zahtevajo od trboveljske premogokopne družbe svežo in zdravo vodo za delavce na delu v rovihi in izven rovihi in za domačo uporabo v delavskih kolonijah?

Stajersko.

— **Trbovlje.** V nedeljo dne 22. t. m. ob polu 4. popoldne se vrši v Delavskem domu velik javni rudarski shod. Ker je shod velike važnosti za trboveljsko delavstvo, je potrebno, da se vse delavstvo udeleži zborovanja. Sklicatelj.

Goriško.

— **Devin.** V torek dne 24. t. m. (na dan sv. Ivana) bo v Devinu starodaven in znamenit konjski sejem. Popoldne se vrši na občinskem vrtu običajen veliki javen ples, pri katerem igra godba iz Naborine.

Opozicijski kompromis.

Trst, 20. junija.

V tržaškem slovenskem narodnem časopisu se vsiljuje javnosti mnenje o potrebi kompromisa med socialno demokratično in slovensko narodno stranko. V četrtkovni številki tržaškega slovenskega narodnega dnevnika, je nekdo zopet pogrel to mnenje in se pri tem opiral na dejstvo, da so na Moravskem v okraju: Šumperk pomagali klerikalci socialistom, a v okraju: Iglava socialisti klerikalcem prgti nemškimi liberalcem. Tudi v slučaju, da je bilo to res, ni povedano s tem ničesar. Ni povedano s tem, ne da je obstajal formalen ne faktičen kompromis med klerikalci in socialisti na Moravskem. V volilnih bojih je dovolj momentov, ki nalagajo eni stranki, da podpira drugo in obratno, ne da bi obstajal med njima kak kompromis. Narodni dnevnik tudi pove, da ne očita zaradi tega nič socialistom, ker to delajo stranke povsod ob danih razmerah. Pa tudi v slučaju, da bi hotel narodni dnevnik socialistom kaj očitati, nas ne bi spravil iz ravnotežja in bi v Trstu nadaljevali napram vsem nacionalističnim strankam ono politiko, ki smo jo vodili do sedaj. Vprašanje, kakšne uspehe nam je donesla dosedanja naša politika, zanima edino le nas. In brez pretenzij povemo, da smo slovenski socialisti v Trstu z dosedanjim delom in z dosedanjimi uspehi zadovoljni.

Povedali smo že nešteto krat in ponavljamo, da bi bilo žalostno z nami, ako bi se pehali le za hipnimi volilnimi uspehi, s katerimi si ne bi zboljšali svojega položaja niti za las in s katerimi ne bi mogli dati delavcem to, kar bi jim radi dali. Meščanskim strankam je zastopstvo v raznih javnih institucijah cilj, socialni demokratičiji je pa to zastopstvo le sredstvo, ki ga uporablja po najboljših močeh v korist delavstva in v pripravo poti za dosego svojih ciljev. To sredstvo bi pa izgubilo močno na svoji vrednosti v hipu, ko bi bilo navezano na razne kompromise s katerosibodi stranko.

Ne smemo namreč pozabiti, da bi nam meščanske stranke odrekale volilni kompromis v hipu, ko bi spoznale, da jim postaja socialistična moč v javnih institucijah nevarna. Posebni razredni značaj naše stranke zahteva, da ostane stranka prosta vsakršnih vezi s katerosibodi drugo stranko. In ta zahteva postane nujna potreba zlasti tedaj in tam, kjer se nahaja stranka šele v mladem razvoju in kjer bo morala izvršiti še ogromno dela, da spravi iz vrst delavstva nacionalistične, verske in socialne predsodke in da spravi v njihove vrste dovolj smisla in poguma za velike socialne in gospodarske boje, ki jih bo moralo izvajati in pri katerih je neodločnost in nejasnost največje zlo.

Razumemo privlačno silo socialističnega in delavskega gibanja, ki se tudi na Slovenskem čvrsto razvija in ki ga skušajo nacionalistični burši zastopati omalovaževati in celo zatajevati. Ni dober politik, kdor si pred žalostnimi dejstvi zapira oči. Zato pa tudi razumemo prihod v naše vrste bolj rahločutnih sobojnikov, ki v hrepenenju po skorajšnji zmagi pozabljajo za trenotek na naloge socialističnega in delavskega gibanja in bi zato radi sprejeli kompromis s kako navidezno opozicijsko stranko upajoč, da bi z zmago navdušili bolj sodruga za nadaljnje delo. S prijetnim občutkom konstatiramo, da živi v vrstah tržaške slovenske socialne demokracije dovolj navdušenja in resničnega veselja za delo! Saj drugače ne bi bili v stanu odbiti orjaški napad s strani slovenskih nacionalcev. Toda ne glede na vse to, kar smo povedali o nujni potrebi, da ostanemo samostojni in prosti vsakršne vezi, povemo, da bi bil vsak kompromis s tržaškimi slovenskimi nacionalci, stranki škodljiv in obenem tudi velik nezmisel.

V boju med dvema nacionalističnima strankama kakor ga imamo v Trstu, mora ostati stranka ob strani. K večjemu mora delati na to, da se ta nacionalistični boj ublaži. To nalogo izvršuje stranka najbolj uspešno s tem, da uči delavstvo medsebojnega spoštovanja, ljubezni in mednarodne solidarnosti. In vse njeno delo, ki stremi po mednarodni organizaciji delavstva k uspešnemu boju zoper delavske izkoriščevalce, temelji tudi na tem stremljenju. Ni je prilike, da je ne bi stranka uporabila za podjarjanje tega dejstva, s svojimi izjavami, na shodih, v organizacijah, v časopisu in na predavanjih uči naša stranka spoštovanje med narodi in nezmisel in škodo nacionalističnega prepira za delavstvo in za narode na sploh. Naši stranki pa tudi ni skrito dejstvo, da bi pomagala ojačiti drug nacionalizem, ako bi podpirala enega. Dovolj imamo slučajev, ki nam povedo, da ojačenje enega nacionalizma pomeni ojačenje tudi drugega. In bodi tu povedano, da ne bo italijanski nacionalizem poginil, dokler se bo v Trstu slovenski razvijal. Vsaka podpora, ki bi jo torej dali slovenskim nacionalcem, bi bila obenem indirektna podpora italijanskemu nacionalizmu in bi bili mi edini, ki bi imeli škodo. In pravimo: ako je ležeče tržaškimi Slovincem na tem, da se ugonobi italijanski nacionalizem, ne smejo negovati nacionalizma v svojih vrstah.

Pa tudi v slučaju, da bi prezrl ta dejstva in da bi prezrl tudi dejstvo, da ima tržaška slovenska socialna demokracija z italijanskimi sodrugi toliko skupnega, kolikor le more imeti nacionalci vse časopisje v svojih rokah, da bi jo z njim utekali ljudstvu v glavo. Čemu janskim prebivalstvom, ostane še vedno vprašanje: Čemu kompromis med nami in slovenskimi nacionalci? Slovenski nacionalci bodo vztrajali na komednem stališču, da so oni edini zastopniki tržaških Slovincem in da je slovenski nacionalec ravno to, kar pomeni beseda Slovenec. Ta dogma, ki je neresna kakor vse dogme, je bila porojena v tržaškem »Narodnem domu« in se da iz nje — to verjamemo — priti po logični poti do sklepov, ki se zde dobri prav zato, ker se nihče ne vpraša, iz kakšne premise prihajajo. Te narodne dogme ne moremo sprejeti in je ne bi sprejeli, pa če bi imeli nacionalci vse časopisje v svojih rokah,

da bi jo z njim utekali ljudstvu v glavo. Čemu kompromis med nami in slovenskimi nacionalci? Zato morda, da ojačimo slovenski nacionalizem, ki ni delavstvu nič manj škodljiv od italijanskega in da pomagamo temu nacionalizmu do večjega števila zastopnikov v občinskem svetu? Morda zato, da mu povečamo vpliv med slovenskim delavstvom? Morda zato, da bo, gjačen, ustanovil še več protidelavskih organizacij, da bo podvojil agitacijo proti nam, da bo še bolj razširil protidelavsko, preveč nacionalistično in premalo kulturno časopisje? Ali morda zato, da si zaradi enega ali dveh mandatov, ki ne bi izpremenili našega položaja v mestnem svetu, pokvarimo agitacijo med delavstvom, da se, skoro bi dejali, odrečemo socialistični agitaciji, ki mora biti pogoj našega obstanka? Za boga, zaradi tega ne bomo sklepali kompromisov. Zakaj pa? Da bi pomagali Slovincem do njihovih pravic. Zato bi bilo potrebno sklepati kompromise v slučaju, da naša stranka ne bi bila socialistična, da ne bi imela v svojem programu narodnostnega programa, ki zahteva za vse narode, torej tudi za Slovence, to in še več, kar zahtevajo slovenski nacionalci. Ako je slovenskim nacionalcem do tega, da pridejo Slovenci do svojih pravic, ni treba, da zahtevajo, naj jih podpiramo, marveč naj enostavno oni podpirajo nas. S tem bodo dosegli veliko prej, kar zahtevajo za Slovence.

Slovenska socialna demokracija je pri vsem tem, da je mednarodna, slovenska stranka in je enostavno grdo strankarsko sredstvo, ako se ji očita, da je proti razvoju in pravicam slovenskega naroda. One stranke, ki trošijo to laž po svetu, delajo profukturno delo že s tem, da utevajo neresnico ljudem, ki ostanejo zaradi tega na nejasnem o važnih narodnih in socialnih problemih. Ampak taka stranka — bodi tu ponovno povedano — nima iskati pri nas ničesar toliko časa, dokler ne izpremeni proti nam svoje agitacije in dokler bo po nepotrebnem poton svojih organizacij škodovala delavstvu in socializmu, ki je za narode in za slovensko sploh veliko več kakor vsi nacionalizmi tega sveta.

Državni zbor.

Dunaj, 20. junija.

Do 1. ponoči je trajala včerajšnja razburjena seja, na kateri je Steinwender s svojo neaktivnostjo povzročil znani kraval. Ko se je prekinjena seja po konferenci starejšin zopet otvorila, je podal Steinwender sledečo izjavo:

»Zadnji stavki mojega govora so povzročili v visoki zbornici razburjenje in zmedo, ki jo kot star zastopnik parlamentarnega delovanja osebno najbolj obžalujem. Priznavam, da sem prekoračil nalog odseka in pravo tesno nalogo prekoračeval ter izrekel svoje osebno naziranje. Kar pa se tiče zadnjega odstavka mojega govora, pa izjavljam, da s tem nikdar nisem izrekel dvoma o pravi visoke zbornice, da so odločujoče v vprašanih zunanji politike.«

Po tej izjavi se je pričelo glasovanje. Predloga Verstoršek in Budzynovskij, da se preide preko proračunskega provizorija na dnevni red, sta bila odklonjena.

Predlog sodruga Tomschika (o železničarjih) je odklonjen z 202 glasovoma proti 172; predlog dr. Diamanda (za uradnike in uslužbenice) je odklonjen z 207 proti 165 glasovom. Zanj so glasovali samo socialisti, Rusini, češki radikalci in češki agrarci. (Jugoslovani torej ne!!!)

Odklonjeni so nadalje predlogi Pantz (po-slabšanje Tomschikov predlog), Choc (da se pokrijejo stroški službene pragmatike iz tekočih dohodkov) in Friedmann (da se najame telefonsko posojilo v znesku 40 milijonov).

Nato se sprejme proračunski provizorij v drugem čitanju.

Sodrugi Seitz zahteva, da se po imenih glasuje o resoluciji Treslč-Choc, ki se glasi:

»Vlada se poziva, da nemudoma odpusti rezerviste ob južni meji monarhije.«

Ta resolucija je soglasno sprejeta!

O Schraiflovi resoluciji, da se predloži v jeseni parlamentu zvišanje duhovniške kongruence, se na Zenkerjev predlog glasuje po imenih. Resolucija je sprejeta. Zanj glasujejo nemški nacionalci, krščanski socialci, Poljaki, češke stranke razun radikalne. Jugoslovani in Italijani; proti glasujejo samo socialisti, češki radikalci in Zenkerjeva skupina.

Ob 1. ponoči je bila seja zaključena.

Dunaj, 20. junija.

Podpora rezervistovskim družinam.

Na začetku današnje seje je domobranski minister odgovarjal na socialno demokratične interpelacije o polžvem razreševanju prošelj za podpore rezervistovskim družinam. Minister je branil počasnost uradnega »šimelna« in se skliceval na mnogobrojnost prošelj — do konca aprila je bilo izplačanih 15 milijonov kron. Ta številka daje misliti; po njej lahko presodimo, koliko moč je vlada mobilizirala zavoljo alban-ske pustolovščine. Na interpelacije socialno demokratičnih poslancev, zahtevajoče takojšnji odpust rezervistov in nadomestnih rezervistov je ostal domobranski minister odgovora dolžan.

Nato je bil proračunski provizorij sprejet v tretjem čitanju; zanj so glasovali: nemški nacionalci, krščanski socialci, Poljaki in Italijani — torej prav pičla večina.

Podaljšanje provizoričnega poslovnika.

Po triurni debati je zbornica za eno leto podaljšala provizorični poslovnik; na predlog odseka je odobrila resolucijo, ki poziva vlado, da dijete nadomesti z drugačnim odškodovanjem poslancev, ki bi bolj ustrezalo dostojanstvu parlamenta in da naj predloži tozahteven zakonski načrt. Druga resolucija nalaga predsedstvu, da postavi na dnevni red prve seje po počitnicah definitivno reformo poslovnika.

Stanovanjska oskrba.

Na dnevnem redu je še 15 točk. Med drugimi je zbornica po prizadevanju socialnih demokratov izpremenila zakon o stanovanjski oskrbi tako, da se bodo fondu za stanovanjsko oskrbo odkazana dva milijona kron lahko uporabila za posojila šibkim stavbnim zadrugam.

Sprejet je bil predlog socialno demokratičnih poslancev Forstnerja, Leuthnerja in tov., da se zvišajo pokojnine vdovam po državnih službah. Sprejeto je bilo poročilo justičnega odseka, da se v štejele sodnim praktikantom odvetniškim in notarskim kandidatom odseka vojaške vaje v prakso, nadalje justičnega odseka poročilo o organizacijskih izpremembah za državno sodišče. Odobrena je bila trgovinska pogodba z Japonsko.

Odprava delavske knjižnice.

Po prepričevalnih besedah socialnih demokratov Seitz, Loserja in Schäferja, ki so označili delavsko knjižnico za samotno znamenje delavstva, je zbornica s 145 proti 87 glasovi razveljavila vlado, naj namesto delavske knjižnice skrbi za drugačno legitimacijo.

Za tem slede nekatere imunitetne zadeve in nekaj poročil legitimacijskega odseka o prostiranih volitvah.

Vihar pred slovesom.

Ko je na koncu seje predsednik sporočil da bo prihodnje sejo sklical pisмено (v jeseni) je v imenu socialnih demokratov ugovarjal predsednikovemu predlogu sodrugi dr. Adler. Omenjal je nezadovoljive odgovore domobranskega ministra glede na odpust rezervistov le zahteval, da se skliče prihodnja seja na dan 8. julija za razpravo o odgovorih domobranskega ministra in za podrobno debato o personalnih davkih: vladna večina je dr. Adlerjev predlog odklonila, kar je zbudilo med socialno demokratičnimi poslanci viharne proteste. Ob četrtna 11 se je zbornica razšla.

Zadnje vesti.

NEZGODNO ZAVAROVANJE ZA RUDARJE.

Dunaj, 20. Vlada je predložila poslanski zbornici zakoniki načrt za zavarovanje rudarjev zoper nezgode. Zakonski načrt ureja nezgodo, no zavarovanje rudarjev bistveno le v obsegu dosedanje tozahtevne zakonodaje, vendar se oziroma na reforme, ki so za industrijsko delavstvo sprejete v vladno predlogo za socialno zavarovanje, zlasti na one, ki se tičejo zdravljenja neznodnikov. Ker je rudniško delo v zvezi s težkimi nevarnostmi, bo nezgodno za varovanje rudarjev organizirano na strokovni podlagi, torej bodo imeli rudarji posebno za varovalnico zoper nezgode. Posbne določbe se ozirajo na pravice do neznodne rente in provizije iz bratovske skladnice, ki bodo precej razbremenile bratovske skladnice.

SOCIALNA DEMOKRACIJA ZA UVEDBO MEDNARODNEGA PARLAMENTA.

Pariz, 20. V posl. zbornici je socialisti Fournier utemeljeval predlog, da se vlada z ostalimi državami sporazume o ustanovitvi mednarodnega parlamenta. Minister vnanih zadev Pichon priznava plemenite nagibe predlogu. Odraka pa mu izvršljivost. Nujnost Fournierjevega predloga je bila odklonjena 419 proti 142 glasovi.

Glasovanje o socialističnem predlogu za uvedbo polletne vojaške službe.

Pariz, 20. Poslanska zbornica je odklonila Jaurèsov predlog, ki zahteva, da se vojaška službena doba do 1. 1918. zniža na pol leta. Ta kisto je bil odklonjen predlog socialističnega, da se uvede podrugetna vojaška služba.

SAZONOVA BOLEZEN.

Peterburg, 21. Stanje ministra Sazonova se je poslabšalo. Bolečine so tako velike, da mu morajo ubrizgavati morium.

RUMUNIJA BO ODLOČEVALA?

Berlin, 20. »Lokalanzeiger« dostavlja poročilo bolgarskega odgovora Srbiji nekatere opazke, ki imajo svoj vir v poluradnih krogih: v krepki volji ruske vlade, da skupno z drugimi velesilami prepreči novo balkansko vojno, kakor tudi v brezdvomni miroljubnosti kralja Ferdinandanda, je sedaj še edina tolažba, ki jo dopušča trenutna situacija. Prav gotovo pa je, da ne bo izbruhnila vojna dotlej, dokler ni stališče Rumije, ki je misli zavzeti v novem konfliktu, jasnejše izraženo kakor danes. V Bukarešti je ključ sedanjega položaja in vse diplomatične naloge udeležencev in vseh prijateljev miru s sedaj obrnjene na to, da vplivajo na kralja Karola.

SPIONAŽA.

Tudi na Rumunskem.

Budimpešta, 21. »Az Est« poroča iz Bukarešte, da se je sredi mesta na ulici ustrelil nek Nikola Commentar, ki je bil v službi rumunskega ministra za zunanje zadeve in je opravljal posel kurirja med Bukareštom, Sofijo, Beogradom, Budimpešto in Dunajem. Pravijo, da je prodajal vsebino tajnih dokumentov, ki so mu bili zaupani neki tuji državi. Policija ne da informacij, ampak skuša razširiti mnenje, da je Commentar umrl v svojem stanovanju kot žrtev nekega zločina. Vodi se pa preiskava, kateri pa strogo molče.

BOLGARSKA IN GRŠKA.

Atene, 20. Bolgarski poslanik je predložil včeraj ministru za zunanje zadeve pritožbo bolgarske vlade glede postopanja solunskih oblast proti Bolgarom. Grška vlada bo najbrže postavila dolg seznam ropov, umorov, nasilstev, ki so jih bili učinili Bolgari na osvoblenem ozemlju proti Orkom.

TURKI ZAPUŠČAJO ČRNO GORO.

Cetinje, 20. Polkovnik Halid beg je včeraj z 1200 turških vojnih jetnikov zapustil Podgorico.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba.
Najnižje cene.

rico. V Baru so se vojaki vkrcali. Pred odhodom se je Halid beg zahvalil Črnogorcem za človekoljubno ravnanje z jetniki.

ATENTAT NA MAHMUD SEVKETA.

Proces proti zarotnikom.

Carigrad, 21. Pred glavno razpravo so bili morilci Mahmud Ševketa zaslišani v navzočnosti časnikaških zastopnikov in vojnega guvernerja. Topal Tevlik pravi, da ga je zapečljala politična propaganda, ki je naglašala, da je domovina v nevarnosti. Njegovi tovariši so snedli besedo, ker so ga no atentatu pustili na cedilu. Bivši častnik Mehmed Ali izjavlja, da je dal princ Sabah Edin 1700 funtov za zaroto; tudi Serif paša je prispeval z večjim zneskom. Posredovalec je bil Serifov tajnik Parpey Tevlik. Kizim se je v Konstanci selil z bivšim ministrom Rešid pašo, ki je prinesel denar iz Pariza. Morilec Zia obremenjuje Damah Selih, Režad bega, polkovnika v generalnem štabu Fuad Kemala in podpolkovnika Zekija. Vojni guverner pravi, da so hoteli zarotniki sestaviti vlado s Kijamilom na čelu, v kateri bi imel princ Sabah Edin zunanje zadeve. — Pred vojno sodišče je poklican bivši šejk ul izlani Zia Edin in bivši poslanec Mustafa Asim.

2620 oseb aretiranih.

Carigrad, 20. Od 2620 oseb, ki so bile aretirane zaradi zarote Mahmuda Ševketa, jih ostane pod ključem le 30.

VELIK POŽAR V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 20. V prvih popoldanskih urah je začelo goreti v ulici Lehel za zapadnim kotovom na neizmernem prostoru, kjer so tri tovarne. Dve tovarni sta popolnoma zgoreli, tretja je deloma. Ogenj je izbruhnil v tovarni za hišno opravo Polagyi. Takoj so obvestili požarno brambo sosednje tovarne, ki je bila tudi v nevarnosti. Ko je požarna bramba prišla, je ogenj že objel tudi Wertheimovo tovarno za izdelovanje liftov. Požarne brambe so se trudile, da bi ogenj lokalizirale. Ali v kljub temu je prišla goreti še tretja tovarna za izdelovanje orodja. To tovarno in občinsko šolo so rešili. Proti večeru so ogenj lokalizirali. En ognjegasec je bil težko ranjen, ker je padlo nanj težko bruno.

SPLOŠNA STAVKA V FERARSKI PROVINCI.

Milan, 20. Delavska zbornica za ferarsko provinco je določila za ponedeljek pričetek splošne stavke za vso provinco. Oblasti se boje, da se bo stavkovno gibanje razširilo tudi na ostale province v padski ravlini, ker se organizirano delavstvo že dolgo časa pripravlja na stavko. Razporejen je v vsej provinci je silno razburjeno. Vkljub temu, da je vse polno vojakstva, so se morali vrniti stavkokaži takoj, od kjer so prišli.

BOJI ITALIJANOV V CIRENAIKI.

Rim, 21. V sredo so italijanske čete pod poveljstvom generala Briccole za Derna in Segaba naskočile arabske postojanke pri Etangi. Italijanske čete v Derna so bile razdeljene v tri kolone; srednji je poveljeval general Salsa, levemu krilu general Mambretti, desnemu general Cavaciocchi, ki je imel podpirati iz Segaba prodirajočo kolono generala Tassonija. Po ljutem boju so zavzeli arabske postojanke pri Etangi in pregnali Arabce, ki jih je bilo šest do deset tisoč. Izgube na italijanski strani znašajo 19 mrtvih in 222 ranjenih.

SMRTNA OBSODBA.

Dunaj, 20. Po dvadnevni porotni razpravi je bil obsojen Emil Altmann, ki je umoril svoje tri svake Riharda, Ota in Alfreda Bergerja, na smrt. Porotniki so potrdili umor z 8 proti 4 glasovi. Dodatno vprašanje, če ni Altmann zagrešil dejanja v zmedenosti so zanikali porotniki z 12 glasovi.

STRAHOTNO DEJANJE BLAZNIKA.

Bremen, 20. V tukijski katoliški Marijini šoli je streljal danes dopoldne 30letni brezposelni učitelj Schmidt na ofroke in učitelja. Zadel je okoli 20 otrok, od teh so trije že umrli, trije so v smrtni nevarnosti. Učitelja je zadela kroglica v spodnji del telesa. Schmidt je imel pri sebi šest revolverjev. Posrečilo se je, da so ga aretirali.

Bremen, 20. Schmidt je prišel v šolo med odmorom. Na hodniku mu je prišla nasproti učiteljica, na katero je takoj streljal. Kroglica je šla tik mimo glave učiteljice. Nato je udril Schmidta v šolsko sobo, kjer je bilo 65 učenec v starosti od 6 do 7 let in je začel streljati na vse strani. Dve učenci sta bili takoj mrtvi, tretja je zbežala po stopnicah in je padla ter si zlomila tilnik. Učenke so prestrašene bežale iz razreda, Schmidt pa je streljal za njimi. Šolski sluga mu je hotel odvzeti revolver, Schmidt ga je ustrelil v brado. Nato je streljal Schmidt iz okna na cesto in učitelja ga je skušal zgrabiti od zadaj. Schmidt je nameril na učitelja in ga smrtonosno ranil v spodnji del telesa. Schmidt je nato bežal iz šolskega poslopja, na cesto, kjer so ga prijeli ljudje in pretepli. Stražniki so ga morali ščititi pred razdraženo množico.

žico. Schmidt je imel zelo mnogo municije pri sebi. Ker je blazen, so ga takoj oddali v zdravilišče.

SUPRAŽETKE POŽIGAJO.

London, 21. V Solihullu pri Birminghamu so supražetke zažgale veliko hišo; požigalke so pustile na pogorišču listke, na katerih zahtevajo izpustitev aretiranih tovarišic.

Trst.

— Politichen odbor jugoslovanske socialno demokratične stranke ima nocoj ob 8. in pol v svojih prostorih v »Delavskem domu« izredno važno sejo. Naprošeni so vsi odborniki in nadzorniki, da se je udeležijo polnoštevilno. — Pevski odsek »Ljudskega odra« naznaja, da priredi v kratkem veliko vrtno veselico. Zato priporoča vsem sodrugom pevcem, naj se udeležujejo redno pevskega vaja. Novi pevci se sprejemajo vedno in se priporoča sodrugom, da se pridružijo temu pevskemu zboru, ki napreduje in upa postati v kratkem važen faktor v naši delavski kulturni organizaciji.

Gospodarsko delo nemških sodrugov.

Ponosni smo vedno na sodruga v »rajhu«. Kadar so razpisane volitve v državni zbor v Berlin, vemo, da bo število oddanih glasov zopet 10 do 20 % večje nego pri zadnjih volitvah. Kajti organizacija nemškega proletariata je vzorna. Časopisje je tudi tako razširjeno, kakor si je le želeli. Vsak delavec ima svoj socialno demokratični dnevnik, ki izhaja v vsakem večjem kraju. Pa to je znana reč! Nemški proletariati je politično izsolan.

No — ne samo politično, ampak tudi gospodarsko stoji Nemci v »rajhu« na visoki stopnji.

Poročilo nemške »Velenakupne družbe nemških konsumnih društev« v Hamburgu za leto 1912 je nam dokaz za to.

Družba ima 731 družabnikov ter 1577 odjemalcev konsumnih društev. Blaga je prodala v letu 1912 za 135.907.173 mark (okrog 163 milijonov kron). Za 24 % napredka je le v letu 1912!

Družba izdeluje mnogo blaga v svojih lastnih tovarnah. Samoprodukcija je njeno in naravnost imenitno!

Tovarna mila je v letu 1911 napravila blaga za 5.623.000 kron, v letu 1912 pa že za 6.647.000 kron. Napredek za 18 %!

Tovarne cigar v Hamburgu, Frankenbergu in Hohenheimu delujejo vsako leto boljše. Leto 1911 so napravile cigar za 2.228.087 kron, leto 1912 pa za 2.774.358 kron. Napredek za 24 %!

Tovarna za vžigalice v Lauenburgu je začela svoje delo koncem septembra 1912. Po postavnih določilih sme napraviti letno le 1860 zabojev po 1000 paketov. Seveda bo to veliko premalo za lastno potrebo in porabo.

Skupno ima »Velenakupna družba« v teh 5 tovarnah vposlenih 1164 delavcev, v celoti pa jih ima že 1732.

Sedaj se bo otvorila še druga tovarna mila, dve novi tovarni cigar in tovarna testenin.

Da je »Velenakupni družbi« to mogoče — seve, za to skrbi njen bančni oddelek, ki deluje že četrto leto.

468 je žirokonto-lastnikov. Promet v žirokontu je znašal leta 1912 svoto 185.445.222 kron (proti letu 1911 za 55,9 % več!) Seveda so tu udeležene v znatni meri strokovne organizacije.

Čistega dobička je dosegla »Družba« v letu 1912 2.329.246 kron.

Letos pa poviša družba temeljni kapital na 4.000.000 mark.

Angleži s svojimi velenakupnimi družbami (angleško in škotsko) gredo še na prvem mestu, ali že se začnejo nemški sodrugi kosati z njimi za prvenstvo.

Združeni proletariati res ustvarja čudežna dela. Učimo se od naprednejših tovarišev in posnemajmo jih tudi tu na jugu! A. K.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Pisarnovodjo

in

izurjeno stenografino

išče

odvetnik dr. Fran Šolar

v Trstu, ulica Farneto št. 1/II.

Nastop takoj.

Idrija!

V »Grapi« prodaja se pod zelo ugodnimi pogoji hlev s šupo. Na hlev bi se lahko z malimi stroški zidalo še eno nadstropje za stanovanje. Poleg hleva je tudi mali vrtiček. Ceno in pogoje se izve v okrajni hranilnici in posojilnici v Idriji.

Velika zaloga vina

v Sovodnjah št. 46.

Podpisani naznanjam slavnemu, da imam veliko zalogo izvrstnega belega in črnega vina po zmerni ceni. Oddajam ga od 56 litrov naprej in ga pošiljam tudi po železnici. Vzorci na zahtevo zastoj.

Za obilna naročila se priporočam

Jožef Pelicon
trgovec z vinom.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!



1 kg sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; volefinoga snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm širi, polnjena z novim sivim, prav stanovitim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 8 K, 8-50 K, 4 K. Pernice, 200 cm dolga, 140 cm širi, 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm širi, 4-50 K, 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtnatega gradla, 180 cm dolga, 118 cm širi, 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Naznanilo in priporočilo.

Vljudno naznanjava, da sva otvorila z 2. junijem 1913

„gostilno Dreher“

na Tržaški cesti št. 19 (poprej gostilna Novak).

Preuredila sva vse prostore na novo. Na razpolago je tudi velik salon 160 m² za društven veselice ali zborovanja. Poleg tega je velik, lep senčnat vrt in prostor za balincanje.

Za obilen obisk se priporočava

Matija in Amalija Uitz.

Moderne srajce -- bele in barvaste,

z 10% popustom

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

MOJA ZENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega ali namiznega masla boljše, zdraveje, redilneje in izdatneje in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo

Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.

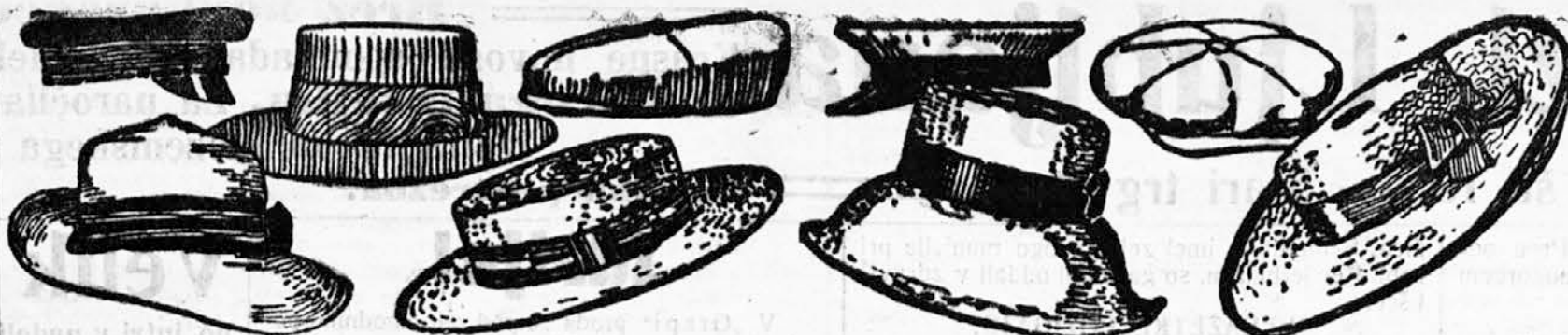
Ljubljana.

Telefon št. 296.

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti.

Telefon št. 296.

Stopnjice, balkoni, spomeniki, stavbni okraski
itd.



Delavske konsumne zadruge za Trst, Istro in Furlanijo v Trstu

(registrovana zadruga z omejenim jamstvom)

Valeč velikega dohoda blaga v

skladišče za oblačila

ulica Raffineria števil. 3

so štiri oddelki:

konfekcija - manufaktura == pokrivala - obuvala ==

popolnoma oskrbljeni z zadnjimi novostmi za nastopajočo

pomladansko in letno sezono.

Cene:

Konfekcijski oddelki:

	meter od	do
Otove obleke za moške iz najmodernejšega blaga	K 22.80	naprej
Otove obleke za dečke	16.50	"
Otove obleke za dečke s kratkimi hlačami	12.50	"
Kostumi za otroke	6.50	K 15.50
Povrtniki in raglani za moške	28.50	50.50
Moške obleke iz platna	14.50	naprej
Obleke za dečke	9.50	"
Kostumi za otroke	4.40	"

Sacco Alpagas črni, modri in sivi v veliki izbiri.

Obleke po meri:

Izgotovljene v lastni krojačnici po najnovejših vzorcih in v najfinjšem rezu ter natančno izdelane.

Moške obleke šviota	K 48.50	naprej
Moške obleke iz počesane volne	52.50	"
Moške obleke iz počesane volne, modre	48.50	"
Moške obleke iz črnega prikrta itd.	55.50	"
Povrtniki in raglani za moške	55.50	"

Oddelki manufaktur:

Volneno blago za ženske obleke:	meter od	do
Šviot modri in barvani	K 2.50	K 4.50
Drap de Dame	2.10	3.50
Gross de Coth	4.50	7.50
Alpaca (lister)	2.20	4.50
Popelne, v barvah in črni	2.20	3.40
Volle iz volne	1.28	1.60
Mousseline, gladki in risani	2.50	3.50

Svilnato blago:

	meter od	do
Ponges v barvah	K 1.10	K 1.50
Duchesse za bluze	2.20	3.50
Svilne in mousseline v izpreminjavalnih barvah	1.60	3.30
Svilne za podloge v barvah	1.60	2.20
Topelin-Eolienne	5.20	6.50
Duchesse Brillant, gladki	3.50	naprej
Svila liberty, črtana	3.40	"
Taffetas visoki za krila	2.80	K 4.50
Croise iz svile v izpreminjavalnih barvah	3.80	naprej
Taffetas črtani (novost za bluze)	2.80	K 4.50

Blago iz platna:

	meter od	do
Panama, beli in barvani	K 96	K 1.80
Etamine, barvan (visokost 120 cm)	2.50	"
Marquessette iz črne volne	4.50	"
Eponge, beli in barvani	3.50	"
Volle iz bombaža	5.50	7.50
Brillant, beli in barvani	7.50	"
Brillant prozorni	1.20	"
Tercelle v najlepših risbah	5.50	9.00
Batiste gladki in risani	1.10	1.20
Liberty za bluze	1.10	1.30
Serpe iz platna in šali (fantasie)	4.50	9.50
Serpe iz barvane garze	3.50	5.50

Čipke za bluze in okraske	1.50	6.50
Vrhutega se izdelujejo ženske obleke	36.50	naprej

Oddelki pokrival:

	komad od	do
Mornarske kape iz slame za dečke	K 1.50	K 9.20
Slamniki garnirani za otroke in dečke, zadnji vzorci	3.50	11.50
„Veslarske“ kape iz slame za dečke in moške	2.50	naprej
Slamniki, katere se lahko zvije v različnih oblikah	2.50	"
Slamniki, panama za moške	15.50	K 40.50
Klobuki iz platna za moške in dečke	1.50	naprej
Klobuki iz platna, garnirani za otroke in dečke	3.90	naprej
Kape iz sukna in iz platna za dečke	1.80	naprej
Mornarke iz platna, bele in naravne, za oprati	1.80	naprej
Kape iz platna in svile za moške	1.50	5.50
Burski klobuki iz kože in platna za dečke	1.50	6.50
Klobuki iz klobučevine letni od prvih italijanskih tovarn	3.50	9.50
Klobuki trdi (katranirani) od 1. zadruga klobučarjev na Dunaju	4.50	10.50
Specialiteta trdih klobukov angleških in francoskih	5.50	11.50
Dežniki iz pavle za moške in ženske	2.80	4.50
Dežniki iz poljide	4.50	8.50
Dežniki iz žide	9.50	12.50
Dežniki-palice za moške	11.80	11.40 15.50
Palice za izprehod	8.50	naprej

Oddelki obuval:

Specialiteta ameriških obuval iz ševron in boks kalp.	par od	do
Čevlji „Derby“ za moške	K 11.90	K 15.50
Čevlji z gumbi, krasni	12.50	16.50
Čevlji „Triumph“	12.80	15.80
Čevlji z elastičnimi stranicama	8.70	13.50
Ženski čevlji ameriške in francoske forme.	K 10.40	K 13.50
Ženski čevlji „Oscarita“	10.50	15.80
Ženski čevlji „Chevreux“	9.30	12.50
Čevlji za dečke v vseh oblikah:	K 7.50	K 11.50
Čevlji „Derby“ z gumbi, „Triumph“ itd.	1.20	5.50
Čevlji za otroke	1.20	5.50
Čevlji, nizki ameriški, črni in barvani za dečke in moške	11.50	16.50
Čevlji nizki za ženske, črni v barvah iz Chevreux-a in Oscarita:	par od	do
Čevlji nizki za ženske, „Derby“	K 9.50	K 14.50
Čevlji nizki za ženske z gumbi	9.20	15.80
Čevlji nizki za ženske, odprti	7.40	11.70
Obuvala za otroke — čevlji fantazija, v barvah in beli — sandali — čevlji iz platna itd.		

Skladišče za oblačila je odprto ob delavnikih od 8. zjutraj do 1. popoldne in od 3. do 7. zvečer; ob praznikih od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Ravnateljstvo.

